

1. Fler platser på skyddshem

Våld mot kvinnor är en av de allvarigaste kränkningarna av de mänskliga rättigheterna i Finland. Under coronatiden har våldet i familjer ökat ytterligare och i synnerhet efterfrågan på öppenvårdstjänster med låg tröskel har ökat. På många håll är det svårt att få plats på ett skyddshem, antingen på grund av utrymmesbrist eller avstånd, eller för att alla skyddshem inte är tillgänglighetsanpassade.

Enligt en rekommendation från Europarådet borde det finnas 550 skyddshemsplatser i Finland istället för de nuvarande 211 platserna. Även om man har satsat på finansieringen av skyddshem under de senaste åren och ökat antalet platser på skyddshemmen, hänvisades personer som hade utsatts för våld till ett annat skyddshem över tvåusen gånger under 2019. Oftast hänvisades personer till ett annat skyddshem i Nyland.

Även om det är staten som bär ansvaret för finansieringen av skyddshemmen och för att det finns skyddshem i hela landet, har kommunerna möjlighet påverka till exempel var i kommunen skyddshemmet placeras och att skyddshemmet är tillgängligt även för personer med nedsatt rörelseförmåga. Det bör också garanteras att bostadslöshet, rusmedelsbruk eller problem med mental hälsa inte utgör ett hinder för att komma till ett skyddshem. Alla klienters säkerhet och hjälpbehov ska beaktas i tillräcklig utsträckning. Det bör säkerställas att skyddshemmen är tillgängliga även för nationella minoriteter.

Ett skyddshem är en kristjänst som personen anlitar bara en kort tid när hen har utsatts för våld eller hot om våld. De tjänster som personen behöver efter vistelsen på skyddshemmet ska tillhandahållas av kommunen. Enligt undersökningar finns det ändå brister i kommunernas öppenvårdstjänster och i vården efter vistelsen på skyddshemmet, för personer som har utsatts för familjevåld eller våld i nära relationer. Enligt Amnestys kommunutredning har kommunerna inte insett hur omfattande våldet mot kvinnor är och budgeterar inte tillräckligt mycket pengar för våldsförebyggande arbete.

Social- och hälsovårdsministeriet och Kommunförbundet rekommenderade redan 2008 att kommunerna bör inkludera samordning och planer för förebyggande av våld i nära relationer i sina välfärds-, hälsovårds- och säkerhetsplaner. De bör även tillsätta en sektorsövergripande samordningsgrupp med ansvar för planering, samordning och uppföljning av arbetet för att förebygga familjevåld och våld i nära relationer. År 2019 saknades en sådan grupp fortfarande i hälften av de 110 kommuner som besvarade enkäten och bara ungefär var tredje kommun hade en giltig handlingsplan för förebyggande av våld i nära relationer. I ungefär var femte kommun ingick planen i kommunens säkerhetsplan och i en knapp tredjedel av kommunerna i välfärdsplanen. De kommuner som hade en samordnings- eller samarbetsgrupp för förebyggande av våld i nära relationer hade oftare än andra kommuner också de övriga rekommenderade strukturerna för förebyggande av våld i nära relationer.

Stödtjänsterna för personer som utsatts för våld tillhandahålls i huvudsak av organisationer. Det finns ändå inte tillräckligt många tjänster och den långsiktiga finansieringen av dem är osäker. Största delen av organisationernas finansiering är tidsbestämd. Det finns dessutom risk för att det bildas en klyfta mellan skyddshems- och öppenvårdstjänsterna. Organisationerna anser att nätverket av tjänster med låg tröskel bör utvidgas till hela landet och innefatta alla former av våld mot kvinnor och flickor.

Finland har förbundit sig att följa Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (den så kallade Istanbulkonventionen). Syftet med konventionen är att skydda kvinnor mot alla former av våld och att förebygga och avskaffa våld mot kvinnor och våld i hemmet. "Våld mot kvinnor" är enligt konventionen ett brott mot de mänskliga rättigheterna och en form av diskriminering av

kvinnor. De former av våld som avses i konventionen är bl.a. sexuellt våld, sexuella trakasserier, fysiskt våld, psykiskt våld, förföljelse, tvångsäktenskap, kvinnlig könsstympning och hedersrelaterat våld.